

Maatjes voor het leven

Peutervriendschap: goed voor het zelfvertrouwen

Jonge kinderen zijn nog te veel op zichzelf gericht om al echte vriendschappen te kunnen sluiten, was altijd het idee. Inmiddels weten we dat dit onzin is: dreumesen en peuters weten heel goed met wie ze willen omgaan. Soms ontstaan er zelfs al innige vriendschappen. >

Net als volwassenen selecteren peuters hun vrienden op temperament en karakter

De eerste kennismaking tussen de baby's Wout en Eveline gebeurde op verzoek van de moeder van Eveline die oppas zocht en daarvoor terecht kon bij haar buurvrouw. De twee buurkinderen kraaiden en traptten vrolijk naar elkaar in de box.

Het was het begin van een hechte vriendschap. Wout en Eveline leerden gelijktijdig lopen en ontdekten als dreumesen samen de wereld om hen heen. Toen ze eenmaal peuter waren, stonden ze al snel bekend als de Jip en Janneke van de straat. 'Echt twee handen op één buik,' vertelt [Loes Peters](#), de moeder van Wout. 'Geweldig om te zien.'

Met hun driewielers scheurde het duo over de stoepen en belden overal aan voor een koekje. Als Eveline een snottebel had, kwam Wout met een zakdoek. Lukte het Wout niet om de rits van zijn jas dicht te doen, dan was daar Eveline om hem te helpen.

Wat doe je als...

je kind het liefst alleen speelt?

Maak je vooral geen zorgen. Als je kind ontspannen, sociaal en vriendelijk is, is hij er gewoon nog niet aan toe om vriendjes te maken. Laat hem dus gerust alleen spelen. Vroeg of laat gaat ook hij naar andere kinderen omkijken.

je kind altijd meteen ruziemaakt?

Als je kind snel ruziemaakt, betekent dat niet dat hij geen vriendjes kan maken. Het is vaak wel een aanwijzing dat een kind overprikkeld is. Zorg daarom voor meer rust en regelmaat. Push hem niet te veel om met anderen te spelen. Speel een keer mee als er een vriendje over de vloer is, om te laten zien hoe je op een leuke manier met anderen speelt.

je kind over zich heen laat walsen?

Speel een paar keer mee als andere kinderen komen spelen. Corrigeer vriendjes in hun gedrag en moedig je eigen kind aan om het te zeggen als hij het niet leuk vindt wat er gebeurt.

gecoördineerd spel konden spelen, een spel met een doel, zoals samen een brug bouwen.' Omdat dat voor peuters te moeilijk is, waren peutervriendschappen al helemaal niet aan de orde, vonden de psychologen.

Dat idee is inmiddels behoorlijk achterhaald. 'Dreumesen en peuters hebben wel degelijk een voorkeur voor bepaalde kinderen,' zegt Singer, die onderzocht hoe kinderen met elkaar spelen, contacten leggen en vriendschappen sluiten. En dat laatste begint soms al op de babyleeftijd. 'Baby's die graag bij elkaar zijn, hebben hun

eigen manier om dat duidelijk te maken. Bijvoorbeeld door over elkaar heen te kruipen.'

Contact stimuleren

Irene de Vink, leidster van kinderdagverblijf De Bommelburcht, ziet in haar baby- en dreumesgroep dagelijks dat kinderen een voorkeur ontwikkelen voor een ander kind. Of dat er op zijn minst de basis voor een vriendschap wordt gelegd. In het begin zijn het vooral de leidsters die contacten stimuleren. 'Vaak zetten we baby's in een wipstoeltje tegenover elkaar. Door oogcontact te maken en te kraaien, laten ze merken dat ze van elkaars aanwezigheid genieten.'

Ook ouders stimuleren het contact met andere kinderen. 'Kijk, Pietje is er ook al,' klinkt het vaak enthousiast bij de deur,' vertelt Irene. 'Ouders vinden het belangrijk dat hun kind een maatje heeft. Niemand wil dat zijn kind buiten de groep valt.'

Ze ziet dat kinderen vanaf anderhalf jaar zelf keuzes gaan maken in de omgang met anderen. Heel innig zijn die vriendschappen dan nog niet. 'Als het vriendje er een keer niet is, vragen ze zich niet af waar hij is. Ze kiezen gewoon een ander kind om mee te spelen.'

Soort zoekt soort

Dreumesen en peuters selecteren hun vrienden, net als volwassenen, op temperament en karakter. 'Een kind dat van avontuur houdt, vindt het veel te saai om met een verlegen kind te spelen,' vertelt ontwikkelingspsycholoog Singer. En rustige kinderen zoeken dus leeftijdgenootjes op van wie ze vermoeden dat ze geen onverwachte dingen doen.

Zo zag leidster Marcella Feenstra van peuterspeelzaal De Bolderwagen hoe de verlegen Puk (3) en de rustige Berber (2) naar elkaar toetrokken en bevriend raakten. Tijdens spelletjes en het knutselen ontdekten de meisjes dat ze het prettig vonden om bij elkaar in de buurt te zijn. 'Het gedraai met hun lijfjes als ze elkaar zagen, de verlegen blikken naar elkaar, alles wees erop dat ze graag met elkaar omgingen,' vertelt Marcella. 'Een vriendschap was aan het ontluiken.'

Er werd wel een beetje gestuurd. 'We namen ze samen af en toe aan tafel om ze met elkaar een puzzel te laten maken. Binnen de kortste keren deden ze dat veel liever met zijn tweeën, zonder leidster erbij.'

Oppepper voor hun zelfvertrouwen

De ouders zijn blij met de prille vriendschap. 'Puk houdt niet van drukte en heeft veel tijd nodig om aan nieuwe situaties te wennen,' vertelt moeder [Mirjam Penterman](#). 'Van Berber weet ze dat het ook een rustig meisje is, bij wie een spelletje nooit zal eindigen in gestoei.' Inmiddels komen de peuters ook bij elkaar thuis. 'Vriendschappen kun je niet vroeg genoeg stimuleren,' zegt [Kyra](#)

Help, ruzie!

Ruzie is voor jonge kinderen geen reden om een vriendschap te beëindigen. Ze hebben een groot hart, en het vermogen om over een conflict te blijven nadenken en wrok te koesteren ontbreekt nog totaal. Maar de emoties kunnen wel degelijk hoog oplopen, ook bij de dader (die erg van streek kan raken door het verdriet van zijn vriendje). Troost daarom beiden en leg uit wat er is gebeurd. Zelf kunnen ze dat nog niet goed verwoorden.

[Andriese](#), de moeder van Berber. 'Ze leggen de basis voor hoe kinderen later als volwassene met anderen omgaan. Ik laat Berber vrij in met wie ze wil spelen en hoop daarmee haar sociale ontwikkeling te bevorderen.'

De vriendschap heeft Puk meer zelfvertrouwen gegeven op de peuterspeelzaal. Mirjam: 'Puk is een kind dat in nieuwe situaties eerst de kat uit de boom kijkt. Op de speelzaal heeft ze dat bijna een jaar gedaan. Nu ze er een vriendinnetje heeft, durft ze er zichzelf te zijn.'

Ontwikkelingspsycholoog Singer vindt het belangrijk dat ouders vriendschappen stimuleren. 'Deze relaties zijn enorm belangrijk voor de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van een kind. Hij oefent erdoor in geven en nemen – als je op een wip zit en geen rekening houdt met anderen, kun je niet wippen.'

Peutervriendschappen zijn ook heel waardevol omdat ze ongecompliceerd en lichamelijk zijn. Singer: 'Peuters kennen geen remmingen. Ze slaan spontaan een arm om elkaar heen, kruipen in de kring lekker bij elkaar en hebben de liefste troetelwoordjes voor de ander. Zo'n ongecompliceerde

vriendschap is een oppepper voor je zelfvertrouwen en kom je in de rest van je leven nooit meer tegen.' ■

Zo stimuleer je vriendschappen

- Als je kind niet naar een kinderdagverblijf gaat, geef hem dan op voor de peuterspeelzaal.
- Zorg dat hij op vaste dagen naar de crèche of speelzaal gaat, zodat hij daadwerkelijk vriendjes kan maken.
- Praat je kind veel over een bepaald vriendje, vraag dan of hij het leuk vindt als die een keer thuis komt spelen. Als hij daar natuurlijk niet al zelf om vraagt.
- Stimuleer gezamenlijke activiteiten als er een vriendje over de vloer is, zoals samen iets drinken of een imitatiespelletje doen.
- Laat de kinderen lekker hun gang gaan met elkaar.